

Caspar Mauritius Georg Babatius

Dissertatio Theologica Prior De Invocatione Sanctorum Pontificiis opposita. Qua Hypotheses Romanensium praecipuae destruuntur, Status controversiae proponitur, Argumenta Thesin Catholicam confirmantia exhibentur

Rostochii: Kilius, 1651

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn738562432>

Druck Freier Zugang

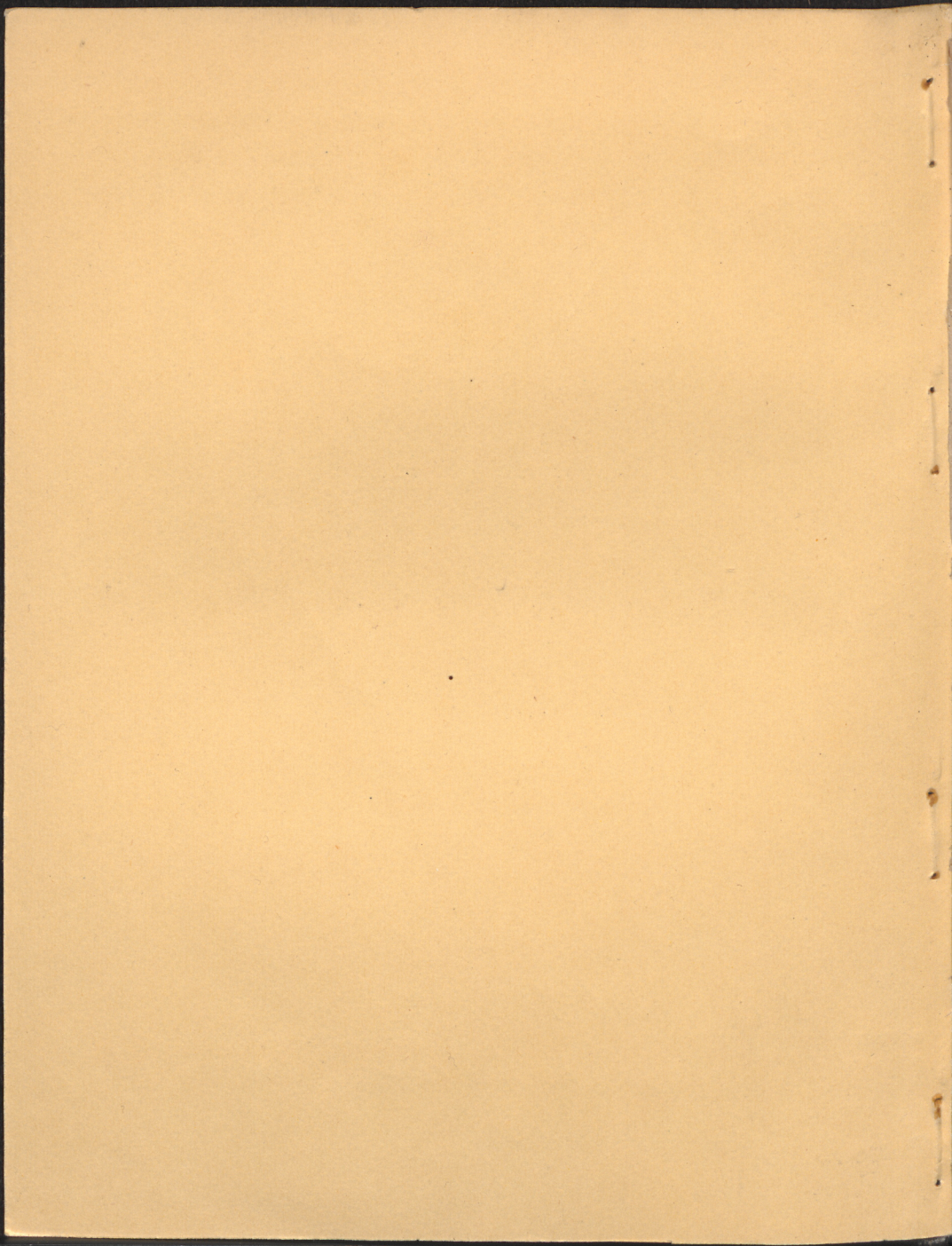

RU Med. 1657

Leopold Maunthius, Preis

Sup. I/6

Hert. Georg Rabatius, Prof.

9.

Dissertatio Theologica Prior
^{DE}
**INVOCATIONE
SANCTORUM**
Pontificiis opposita.

Qua
Hypotheses Romanensium præcipuæ destruun-
tur, Status controversiæ proponitur, Argumenta
Thesin Catholicam confirmantia
exhibentur.

Prosperante SS. Trinitate,

^{ET}
Cum consensu Venerandæ Facultatis Theologicæ,
In

Inclita Rosarum Universitate,

SUB PRÆSIDIO

Viri Admodum Reverendi, Clarissimi, &
Excellentissimi

DN. CASPARI MAURITH,
SS. Th. D. ac PP. Facultatis p.t. Decani,

Ædisq; Marianæ Archidiaconi Fidelissimi,
Præceptoris ac Promotoris sui æternum
venerandi

publicæ disquisitioni proposita

à
GEORGIO BABATIO, Regiom. Borusso

A. & R.

Habebitur ad diem 10. Septemb. in Auditorio majori

Rostochii Typis NICOLAI KILLII, Acad. Typogr. 1651.

Ru. Abel. 1651.

1651

20 76

INVOCAZIONE
SANTISSIMO

Universitätsbibliothek
Rostock

S. I.

Uoniam totum Papatus robur, cum de SS. Invocatione disputatur, præcipuè in hisce duobus punctis positum esse videtur, videlicet, *falsarum hypothesum assumptione & extra genuinum questionis statum evagatione*, de his primum quidpiam præmittam; deinde *argumenta pro confirmatione Catholicæ sententiæ* subiiciam.

§. 2. Sit igitur conclusio I. *Inter cultum Religiosum, soli Deo debitum, & Civilem creaturæ convenientem, nullus datur medius.* Cultus religiosus à religione accepit nomen. Religio autem visitatà Christianis significatione, est virtus Theologica, qua homines cum internâ animi subiectione, cultum Deo debitum præstant. Unde *August. l. 10. de C. D. c. 1. Fidenter dicere valeamus, religionem non esse nisi Dei cultum.* Item in 83. 99. 31. *Religio est, quæ superioris cuiusdam naturæ, quam Divinam vocant curam ceremoniarum, affert.* Hinc *Lact. l. 4. Inst. c. 28.* citante *D. Calvio Inst. part. 1. Proleg. c. 2. eam à religando deducit, quod eadem Deo religemur, nobisq; Deus.* Duplices autem complectitur actus docente *Thomâ 2. 2. q. 81. a. 1. Elicitos & imperatos.* Illi immediatè velut fonte, ab ipsâ religione profluunt, ut sacrificatio, Dei invocatio: hi à religione quidem ad honorem Dei diriguntur, sed immediatè ab aliis virtutibusveniunt, ut à charitate, eleemosynarum erogatio, Orphanorum & viduarum in afflictione visitatio, de qua *Jac. 1. 27.* Posteriores actus propriè & accurate loquendo, non sunt religiosi: quia sic nullus in universum pietatis ac dilectionis actus, proximum, & secundam Decalogi tabulam concernens, esset, qui non dici deberet religiosus, atq; sic compellatio vivorum, honor Magistratui, Parentibus, Præceptoribus exhibitus, non amplius dicendi erunt actus Civiles; sed religiosi. Priores propriè & accurate dicuntur religiosi, inter quos est *Cultus & honor Dei*, qui sic describi potest: *Est actus religiosus quo infinita excellentia, cum inclinatione voluntatis apprehenditur, atq; ipsi conscientia, ac intimi animorum recessus, velut Domino omniscio ac omnipotenti,*

A 2

Subji-

subiiciuntur. Et sic necessariò requirit actum intellectus, quo dignitas atq; excellentia objecti colendi apprehenditur: actum voluntatis, cum honorantis internâ animi subiectione conjunctum, quo nos inclinamus, & objectum cultus, tanquam omnipotentem nostrum Dominum honorare volumus: & tandem actum externum, quo objecti honorati dignitatem, nostram vero testamur inclinationem, quos actus ipse Bell. l. 1. de B. SS. c. 12. in veneratione alterius requirit, licet quædam omittat, eò quod eos in genere cultui applicet. Cultus civilis est actus excellentiam finitam apprehendens, in internâ subiectione, & veneratione consistens. Subiectionem igitur conscientiæ, animi & Spiritus, in quâ solus Deus dominatur, Matth. 10. 28. non requirit, sed externorum & rerum naturalium, si presentis sit vitæ, ambitu concluditur. Jam propius ad rem. Queritur in presenti: Num præter hos Cultus, detur adhuc alius tertius, qui vocari debet religiosus, & tamen creaturæ conveniens? Affirmant Pontificij, qui præter cultum religiosum hætenus explicatum, alium quendam iidem religiosum minorem & secundarium in venerationem, quem SS. Angelis & Bb. hominibus demortuis ob gratiam & gloriam, tanquam dona Spiritualia tribuunt. Sed & istum subdistingunt in $\Delta\lambda\lambda\epsilon\acute{\iota}\alpha\nu$ & $\acute{\upsilon}\pi\epsilon\rho\delta\acute{\iota}\lambda\epsilon\acute{\iota}\alpha\nu$, hunc humanitati Christi, & B. Mariæ, velut matri Domini: Illum cæteris Sanctis tribuentes. Bell. l. c. 6. 14. Nos cum DD. Catholicis, nullum alium religiosum cultum admittimus præter eum qui soli Deo debetur. Argumentor: 1. O. Cultus Deo acceptus est in lege Dei comprehensus: quia lex Domini perfecta Ps. 19. 8. Ergo quod legale est, in ea omissum non est, & si non expresse positum saltem tacite indigeratum, alibi vero explicatum. Non est profecto verisimile, cultum minorem nempe proximi civilem Deum tam sæpe inculcatum fuisse, majoris si is ab hoc diversus esset, ne semel quidem vel in N. vel in V. T. mentione factâ. Cultus religiosus secundarius, non est in lege Dei comprehensus: In hæc enim duæ tantum proponuntur tabule, quarum altera cultum Dei secundum dilectionem supra omnia, Deo debitam. altera cultum proximi, secundum charitatem præstandum, præscribit: nam hæc sunt duo præcepta in quibus tota lex consistit. Matth. 22. 40. E. cultus religiosus secundarius, non est cultus Deo acceptus Ergo nec confingendus 2. Cultus religiosus est soli Deo debitus: quia ut ante dictum, nomen habet à religione, quæ est virtus quâ solus Deus colitur, ut cum August. & Lactan. hætenus senserunt DD. Sic Thom. l. c. sive religio dicatur à frequenti relectione, sive ex iterata electione ejus quod negligenter amissum

amissum est, sive dicatur à religando, religio proprie importat ordinem ad Deum. Inde sine contradictione, cultus religiosus creaturæ tibi non potest. Cultus SS. est cultus religiosus: quod consentitur adversarij, licet divino eum minorem esse dicant. E. Cultus SS. est cultus soli Deo debitus, & per consequens creaturæ tributus, est Idolo laticus, quam absurditatem ac impietatem adversarii non declinabunt donec sententiæ hæcenus defensionis insistere voluerint.

§. 3. Objicit Bellarm. l. c. Ubi datur media voluntatis ad objectum inclinatio, cum apprehensione excellentiæ, plusquam humanæ, & minus quam divinæ, ibi datur medius quidam inter divinum & humanum cultus: Ratio est quia honor vel cultus variat secundum objecta, & eorum excellentiam. Atqui in cultu SS. datur media voluntatis ad objectum inclinatio &c. Datur enim gratia & gloria SS. majori cultu quam civili digna. Item humanam Christi naturam propter unionem ad Verbum, & B. Mariam, majori quam ceteros SS. cultu honorare æquum est. Ergo &c. & Ad Maj. 1. Si ex merâ inclinatione voluntatis apprehendentis aliquod objectum, Judicandum de varietate cultus, multo plures, aut saltem diversi ab his, quam apud Pontificios sunt usitati, erunt invehendi, quos sive Paganorum sive quorumcumq; aliorum, vana superstitio multiplicabit. Igitur 2. Disting. est, inter voluntatem in apprehensione objecti colendi, non errantem, & à vero desistentem. Ad prius membrum restrictam concedo majorem. Ad probationem dico: Si cultus variat secundum objecta, & eorum excellentiam, ergo sicut objectum immediate distinguitur, in Creatorem & creaturam: ita & cultus, vel erit Creatoris, vel creaturæ: nam supra hæc objecta aliud nullam datur. Jam si cultus primâ divisione dispescitur in Religiosum Creatori, & Civilem creaturæ debitum, quomodo quæso, sine manifestissimâ contradictione, Religiosus qui secundum excellentiam objecti infiniti ita dicitur, rursus subdividetur in cultum religiosum primarium Deo, & secundarium Sanctis attribuendum? Nonne hic membrum alterum Regulam consentire debebat? & Ad Minorem, quod si cum limitatione sumatur, negando eam. Ad Probationem dico: Si ex gratia, gloriâ, aut aliâ quâvis dignitate, majori humana, variandæ species cultus, alius longe major SS. Angelis, qui & naturæ dignitate & donorum multitudine potiores: alius SS. demortuis erit attribuendus. Theodoretus. Serm. 3. de Angelis & Diis, sed hos (scilicet angelos) quidem plures esse,

quam homines putamus, at conservos tamen opinamur. Imò ipsos angelos ex Dionys. Areopag. l. 1. de Cælest. Hierar. c. 8. Pontificii cum Lombard. l. 2. d. 19. in varios distinguunt ordines, idq; ratione potestatis, perfectionis, & officiorum, quod dogma si verum est, annon Principatus, Archangeli, majori quam Virtutes, cultu venerandi? 2. Si hæc super naturalis gratia, in SS. peculiare genus cultus, quod religiosum est requirit, cur non SS. in hæc vitâ religiose colunt, qui & illuminati sunt, & gustaverunt donum cœleste, ac virtutes futuri seculi, & participes facti sunt Spiritus S. Hebr. 6. 45. 3. Creatura ob dona gratiæ & gloriæ finita, etiã nisi ea sint ordinis supernaturalis, nullo modo capax esse potest, religiosa adorationis, quia hæc est gloria soli Deo debita Esa. 42. 8 Hinc August. l. 20. cont. Faust. c. 21. Colimus martyres eo cultu dilectionis, & societatis, quo & in hæc vitâ coluntur sancti homines Dei. Ad exemplum humanitatis Christi dico: Pater omne Judicium dedit Filio, ut omnes honorent Filium $\kappa\alpha\theta\omega\varsigma$, sicut honorant Patrem Job. 5. 22. 23. Non igitur alio honore S. Domini caro; sed eodem cum Patre, ex unione personali veneranda. Athanasius in epist. ad Adelph. cont. Arrian. Et si caro ipsa per se pars sit rerum creatarum, at tamen Dei corpus effecta est, neq; istiusmodi corpus seorsim discriminatum à Verbo adoratione prosequimur, neq; Verbum adoraturi, Verbum à carne longe seponimus. Conf. Cyrilli in Con. Ephes. Anathem. 8. una cum defensione ejus, ubi una adoratione dicit adorari hominem, & $\lambda\omicron\gamma\omega\nu$. Et l. de Nativ. Chr. c. 27. ait, si quis coadorari dicat, hominem, duos filios introducit. Ad exemplum B. Mariæ resp. verbis Epiphaniij Hær. 79. Collyridan. n. 4. Sanctum erat Mariæ corpus fateor, nec tamen Deus illa fuit, eadem & virgo extitit, minime tamen nobis ad adorandum proposita. Et n. 7. Honoretur sane Maria, Pater vero, Filius, & Spiritus Sanctus adorentur. Mariam adorare nemo velit. Non enim mulieri ac ne viro quidem, sed uni Deo Mysterium illud tribuitur Vid. D. Gerh. LL. Theologic t. 8. de Morte §. 381.

§. 4. II. Distinctio cultus in $\Delta\alpha\tau\epsilon\gamma\epsilon\iota\alpha\nu$ & $\Delta\delta\lambda\epsilon\iota\alpha\nu$ est illegitima, ac omni fundamento destituta. Adversarij ut paulo ante notatum est, cultum religiosum partiuntur in primarium Deo, & secundarium SS. in cœlo degentibus deferendum. Illum alio nomine appellant Latrian, hunc dulia vel etiam hyperdulia. Notandum autem, quod nos distinctionem in dulia & Latrian, sensu scriptoribus Ecclesiasticis usitato, in totum non rejiciamus. Illi enim cum LXX. vocem $\lambda\alpha\tau\epsilon\gamma\epsilon\iota\alpha\nu$ in V. T. ut plurimum ad cultum Dei transtulerint, & in N. T. vix in aliquo loco aliter usurpetur, coeperunt

cœperunt itidem eadem voce uti in significando cultu Dei, adeo ut August. suo tempore, fidenter contradistinxerit, Latrīan Deo debitam, à Duliâ creaturæ præstanda. Ita enim l. proxime c. Illo cultu qui græcè Latrīa dicitur, latine uno verbo dici non potest, cum sit quædam propriè divinitati debita servitus, nec colimus (scil. Martyres,) nec colendum docemus, nisi unum Deum, Conf. Ejusdem l. i. de Trin. c. 6. l. 10. de C. D. c. 1. 4. l. 5. c. 15. Et q. 61. in Gen. Hinc & Bell. sine dubio ut suspicionem declinaret, l. 7. de B. SS. c. 12. §. 13. hanc distinctionem dicit, ad designandum significanter Dei, & SS. cultum, nec non ad tollendam vocum equivocationem, Scholam Theologorum excogitasse: cæterum cum quilibet, qui rem diligentius inspicere voluerit, possit deprehendere, totum Bellarmini apparatus eo esse directum, ut parim nostris argumentis, sive ex Scriptura, sive confessione Ecclesiæ Catholicæ, SS. cultui oppositis, nervus succidatur: partim ut hoc effugio, saltem in speciem Coelitem cultus probabilior reddatur: partim etiam ut cultus quidam religiosus, Divino inferior stabilietur, eam merito improbamus. Et cum jam §. 3. non nihil in hanc rem sit dictum, in præsentī sic argumentor: Quæcumq; voces indiscriminatim usurpantur, tam de cultu Dei, quam hominum, ex illis nude positīs, cultus Dei, à cultu hominum non discernitur: nō quid ex eo intelligenter quis significaverit, certum quoddam gladij genus, si dicat hunc gerere gladium, alterum ensē? Atqui voces Latrīa & Duliā sunt tales, quæ indiscriminatim usurpantur, tam de cultu Dei, quam hominum. E. Per voces latrīa & duliā nude positas cultus Dei à cultu hominum non discernitur. Si hoc: Erg. Cultus non recte ita dividitur: Siquidem omnis legitima divisio fit per additionem oppositarum differentiarum ad totum, Minor prob. Sic de creatura, secundum versionem LXX, latrīa usurpatur Deut. 28. 48. λατρεύσθε vulgatus vertit: servies inimico tuo. De Deo usurpatur passim, confitentibus adversariis, ut loca citare opus non sit. Contra Duliā cultus Dei exprimitur 1. Reg. 7. 3. Vulgatus. Et præparate corda vestra Domino, & δεύουτε servite ipsi soli. Item v. 4. & εδύσθευ, servierunt Domino soli. Conf. c. 12. 20. & Act. 20. 14. Plura vid. apud D. Gerh. l. c. §. 380. Nihil igitur proficit Bell. quando l. c. c. 14. §. 6. dicit, licere Ecclesiæ, vel nova vocabula invenire, vel alijs novam significationem imponere. & Licere prius in defectu, postulante necessitate concedo: Licere posterius contra receptum, aut etiam à Spiritu S. latentem sensum, nego, Quis enim sani incipitis homo cre-

det.,

det, latrion in loco Deut. notare divinum cultum, in Actis vero & cæ-
teris locis, alium, quàm soli Deo debitum.

§. 5. III. Quod *statum controversiæ* attinet, quæstio est I. De SS. An-
gelis, & hominibus demortuis, in beatitudine cœlesti constitutis: igitur
non *viventibus*, licet nec hos religiose colendos, sed civiliter compellan-
dos statuamus, ut preces suas cum nostris, velut commilitones conjun-
gant, per merita Salvatoris apud Deum intercedentes, cujus rei præce-
ptum & promissio habetur. *Jac. 5. 6.* nec quos *carcere purgatorij* detineri
dicunt tamen falsò, hos enim non esse invocandos, docet *Bell. l. 2. de*
Purg. c. 15. 2. Quæstio est de *cultu religioso*, ut vocant *secundario*, nam pri-
marium soli Deo deferendum esse dicunt, *Cost. Ench. p. 396.* Igitur non
de *cultu externo Civili*, seu *humano*, qui consistit, in honestà eorum, seu
publicè, seu privatim facta commemoratione, virtutum celebratione,
imitatione, ac pro donis concessis, Deo Largitori Optimo, gratiarum
actione, hunc enim cultum, non tantum libenter concedimus sed & ipsi
frequenter deferimus, adeo ut impudens sit *Bell. & aliorum Lojolar.*
quos citat *D. Gerh. L. de morte, §. 373.* calumnia, qui dicit nos *omni honore*
SS. spoliare, & in omnes cœlites horribiles blasphemias evomere. Nec de qua-
licunq; *compellatione*, quâ SS. demortui invocentur, ut pro nobis apud
Deum intercedant, qualis in veteri Ecclesia ex charitate in triumphan-
tem Ecclesiam, in usu fuerat: nam hanc simpliciter non damnamus sed
nec facile imitatur, cum dubium sit antalis compellatio sit Deo accepta,
& præsentissimum sit periculum, ne transeat in religiosam invocationem,
ut Papatus suo exemplo satis comprobavit. Atq; sic totum illud, de quo
jam disceptatur, hoc est. *Utrum SS. Angeli, & homines de mortui, beatitu-
dine cœlesti fruentes, sint religioso cultu, minori tamen divino, honorandi, ac
invocandi?* Affirmant Pontificii, hanc invocationem voce & scriptis de-
fendendo, maxime vero praxi exprimendo. *Conc. Trid. S. 25.* Bonum atq;
*utile est, Sanctos suppliciter invocare, & adeorum orationes, opem, auxiliumq;
confugere.* *Bell. l. 1. de B. SS c. 19.* Sancti sive Angeli, sive homines, piè atq;
utiliter à viventibus invocantur. Adde & vota ipsis nuncupant, per illos *Jurant.*
Idem l. 3. c. 9. *Templa & altaria erigunt, l. c. c. 14. propof. 4.* *Festa celebrant,*
non memoria, sed religiosi cultus gratia. l. 3. c. 16. *Colunt eos jejuniis, missis,*
peregrinationibus, candelis cereis, donariis oblati, suffitu tliuris, vigiliis & c.
Item: benedictionem ab illis precantur, ipsosq; in gratiarum actione Deo con-
jungunt, ut patet ex Δοξολογία, qua interdum suos libros concludunt, ut

Bell,

Bell. l. 3. de SS. B. & Valentinia Tract. de Idololatr. Gloria Deo, & B. Virgini Mariae, Dominae nostrae, Item: Jesu Christo. Quid in praxi fiat, qui cognoscere cupit, in spiciat. *Marialia, Rosaria, Cursus horarios, Anima hortulos Antiphonas, Antidotaria, Breviaria, Litanias* Conf. D. Gerh. L. de morte, §. 435. Nos talem cultum merito improbamus.

§ 6. Argumentum I. *Omnis cultus Idololatricus est illicitus verbo Dei, prohibitus. Omnis cultus religiosus SS. demortuis, & cuilibet merae creaturae exhibitus, est cultus Idololatricus. Ergo. Cultus religiosus SS. demortuis, & cuilibet merae creaturae exhibitus, est illicitus, verbo Dei prohibitus. Major: Gal. 5. 19. Ubi Idololatria vocatur manifestum opus carnis. Excipit Valent. l. 2. Apolog. de Idol. c. 7. innuere scripturam aliquam licitam Idololatriam 1. Petr. 4. 3. 3c. Pudere debebat Christianum tam impiae vocis quando enim Petrus nefariam vocat Idololatriam, non illicitam distinguit à licita, sed in illam fortius invehitur, ad eum modum quo Judas v. 5. in peccatores impios. Cicero Orat. 2. in Catil. in nefaria Catilinae stupra: Bell. in Praef. de Triumph. Eccl. in horribiles protestantium in coelites blasphemias, Minor probatur: Manifestis Scripturae testimoniis, Deut. 17. 3. Gal. 4. 8. Excipiunt: Dicta intelligenda esse, de cultu laetias non dulias. & 1. Distinctionis vanitas sensu Papistico acceptae, ostensa est §. 2. 3. 4. Nullus est cultus religiosus, qui non sit soli Deo debitus, ergo creaturae exhibitus, est impius atq; idololatricus, Divid docuit Gregor. Nazian. Orat. de pace, n. 17. Unam hanc pietatis regulam nobis propositam esse ducemus, ut Patrem, Filium, & Spiritum S. unam in tribus personis Deitatem & Potentiam adoremus, nihil supercolentes, aut subcolentes, (ergo nec cultum religiosum in supremum & inferiorem partientes.) alterum enim fieri non potest, alterum nefarium & impium est. 2. Hoc effugio quivis Idololatra se excusare posset: nemo enim adeo vecors, aut amens est, qui vel aurum, heri in aliquam formam conflatum, ut Aaron. cum Israelitis, Exod. 32. vel divitias ut avari, Col. 3. 5. vel Mariam, ut Collyridani apud Epiphan. Haeres. 78. n. 23. s. vel quamcumq; creaturam colere praesumeret, cum apprehensione primi principii seu infinitae excellentiae. Ipsi gentiles suos Deastros, & Heroes inaequali profecuti sunt honore, nihilominus Idololatrae. Rom. 1. 25. Vid. Gerh. l. c. §. 381.*

§. 7. II. *Quicumq; mandante scriptura, solus est religiose colendus, praeter ipsum qui religiose colitur, is illicitè contra praceptum Dei colitur: quia haec est natura particulae exclusivae, ut addita subjecto, omnia alia subjecta,*

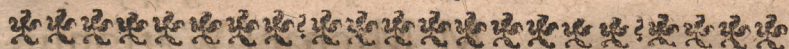
B

modo

modo non sint subordinata, vel non dicant ordinem ad commune sub-
jectum, aut. Identitas numericae essentiae, non interveniat: à participa-
tione praedicati removeat. *Atqui Deus est is, qui mandante scriptura solus est,
religiose colendus: scriptum enim est, Dominum Deum tuum adorabis, &
illum solum coles. Deut. 13. Matth. 4. 10. E. Is qui praeter Deum religiose coli-
tur, illicite contra mandatum Dei colitur. Ergo & SS. Angeli & Bb. demor-
tui, quando religiose colantur illicite contra mandatum Dei coluntur.*
Exceptiones Bell, in ordinem redactae haec sunt. . *Majorem, duabus conatur
eludere instantiis utpote ex Gen. 27. 20. & 1. ad Timoth. 6. 16. Ceterum prior
valde inepta est, nec sub majori subsumi potest, cum, l. c. sermo sit non
de religioso, sed civili cultu: secus enim & vivis, & V. T. sanctis cultum
religiosum, exhibitum fuisse, necessum est concedant. Adversarij, quam
hypothesin utramq; hactenus rejecerunt. Jacobo sane & Posteris ejus
vivis servierunt Esavitae, donec suo tempore, ut praedixerat Isaac v. 40.
excusso jugo 4. Reg. 8. 20. se libertati restituerent, Posterior quae probatio-
nem concernit, nihilo priori est aptior: nam huic propositioni; *Solus
Deus est immortalis independenter, exemplum contrarium, quod est de na-
tura legitimae Instantiae, non opponitur, quando haec adducitur: Angeli
& anime humanae sunt dependentes, & participative immortales. Vid. Gerh.
l. c. § 382. 2. Ad probationem Majoris dicit, dictum intelligendum esse de
certo servitutis genere. &. Hoc nemo negat, ceterum eo argumentum non
solvitur Quodnam autem illud cultus genus est, quod soli Deo debetur,
nonne religiosum? at si hoc, ergo quicquid Deus non est, de hoc cultu
participare non potest.**

§. 8. III. *Quam gloriam Deus se alteri daturum negat, nec ullibi dedisse
legitur, illa illicite contra voluntatem Dei exhibetur SS. Angelis, & homini-
bus demortuis: quid enim de cultu Dei statuendum, non ex nostro peten-
dum arbitrio, sed divina voluntas in scriptura revelata, consulenda, Glo-
ria, religiosae adorationis, est gloria, quam Deus se alteri daturum negat, nec
ullibi dedisse legitur. Esai. 42. 8. quia quam gloriam superstitioni defere-
bant sculpcilibus, illam hic Dominus negat se alteri daturum. At gloriam
religiosae adorationis &c. Ergo &c. Quaecunq; autem illa adoratio fue-
rit sive primaria, sive secundaria (neq; enim in tanta Deastrorum multi-
tudine, singuli cum apprehensione primi ac independentis principii, coli
potuerunt) hoc omne negat se Dominus cum alio partiturum, E. Glo-
ria religiosae adorationis, illicite contra voluntatem Dei, tribuitur Angelis &
homini-*

hominibus demortuis. Dices: Nos ipsi humanæ Christi naturæ deferimus gloriam religiosæ adorationis. *R.* Facimus id eum Catholicâ Ecclesiâ, quia mandatum Dei pro eâ re habemus. *Johan. 5. 23. Philip. 2. 10. Hebr. 1. 6.* idq; ob unionem personalem, cum eo qui natura Deus est. Vid. §. 3. Alia multò plura argumenta apud nostros Theologos passim legi possunt. Id saltem adhuc superaddo, quod Pontificij, per suas hypotheses firmissimum telum è Catholicorum manibus, pro stabilienda Filij Dei, & Spiritus S. Divinitate, excutiant. Sic certe aliquando *Gregor. Nazian. Orat. 37. de Spiritu S. n. 59.* Si autem adorandus (Spiritus S.) quomodo non religiose colendus, si vero religiose colendus, quomodo non Deus? Hoc argumentum Pontificij Arrianis objicere non possunt, quod patet vel ex re-torsione *Socini*, quam *Vieko, Jesuitæ, c. 1. p. 21.* opposuit Potissimum inquit, miror ejusmodi hominem, vobis non obscure objicere, quod *J. C. colamus & adoremus, atq; in necessitatibus nostris invocemus, & interim eum Creatorem rerum omnium non agnoscamus; cum ipse una cum suis Pontificiis, præcipue vero ejusdem sodalitatis hominibus Mariam Virginem, ipsiusq; Jesu Christi matrem (ne gent id quantum velint) palam & manifestè colant, adorent, & ad eam, ipsiusmet opes implorantes, preces fundant, cum tumen Maria virgo, non modo res omnes non creavit, sed de ejus divinâ aliquâ potestate, nihil penitus, in sacris testimoniis extat. Viderit igitur Bell. quomodo suum argu-mentum salvare velit, quando *L. 1. de Christo c. 8.* ex religiosa ado-ratione Divinitatem Christi probare conatur.*

Ad Dn. RESPONDENTEM

Contrà Invocationem Sanctorum,
Disputantem

Ingenij vires tua Disquisitio prodit.
Adspiret Studio gratia larga DEI!

gratul. scrib. raptim

Hermannus Schuckman/ Th.
D. & Prof.

240

Quo servire queas olim Patriæ, Deoq;
Das operam insignem, Vive DEO PATRIÆ!

Test. affect. LMQ. f.

Casp. Mauritius D. P. P. & Eccles. Facult.
Theol. p. t. Decanus.

Babati Præstans, juvenum Flos belle Georgi
Te quoniam constans ducit ad alta tenor;
Grator, quod junctim studiis melioribus ornes
Mentem, sis sapiens, Theologusq; pius.
Pergito præsidio *MAURITI* fretus in hostes;
Ille Tibi cautum diriget ingenium.
Eja age quo pridem cœpisti pergito calles;
Dogmataq; adversis falsa resolve viis.
Doctrinæ, stet fixus honos virtute paratus;
Tu claræ clarum Lumen eris Patriæ.

*Adversus Præstantis. Dn. Babatium Amicum, benevolentia
specimen L. m. g. appof.*

M. Michael Watsonius.

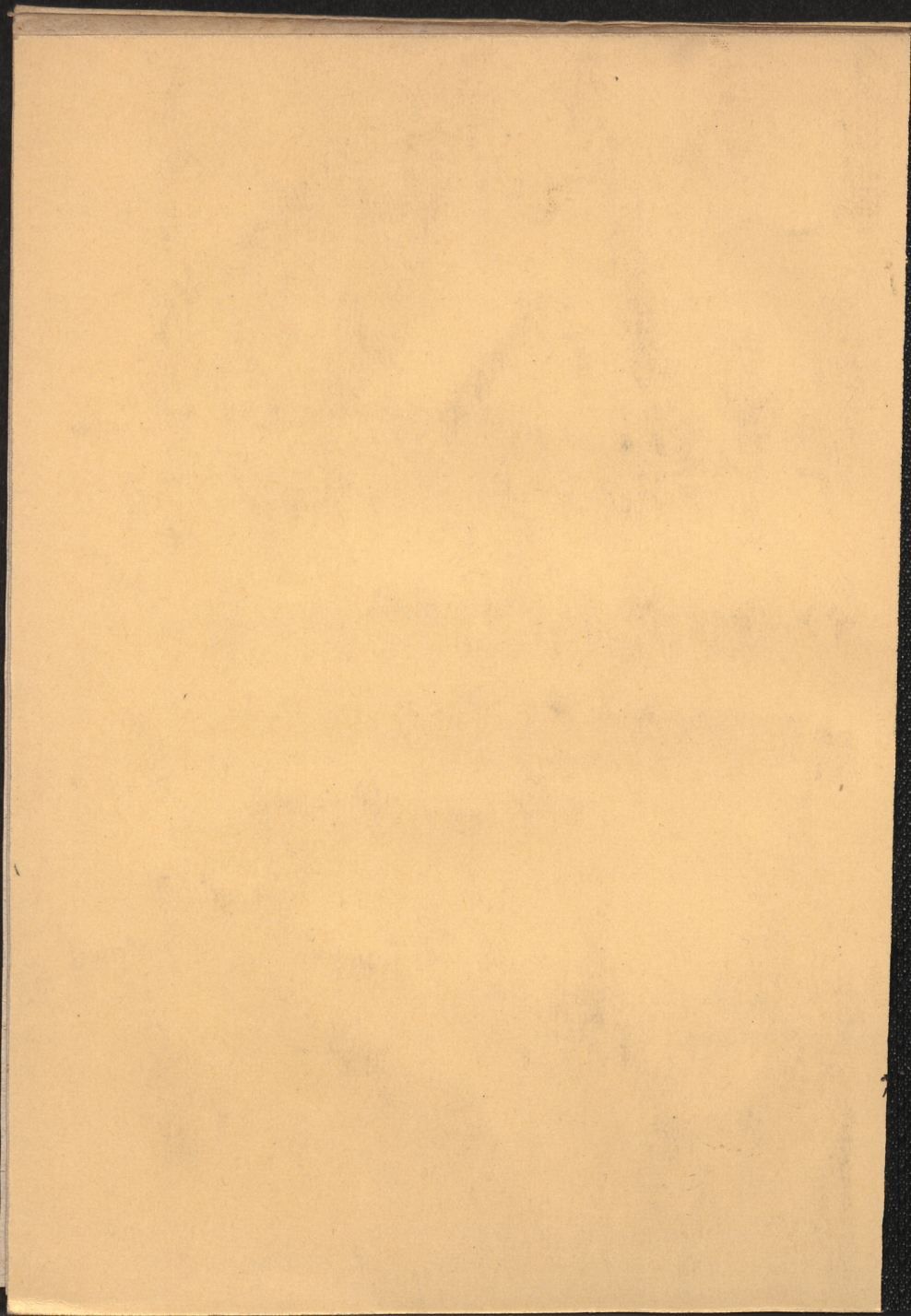
DUma patrij vultum discordans pulpita Pindi,
Rectius heic, Babati, prælia docta geris.
Ut decus esse Tuis alaeri conamine pergas,
INVOCO Ter - SANCTUM, qui Tua cæpta bees.

In honorem Amicissimi Dni. Conterranei
Lmq; , abiturientis f.

Andreas Caspari Basilorino-Porussus.

os(o)so

cœperunt itidem eadem voce uti in sig-
nificat. suo tempore, fidenter contradisti-
tione creaturæ præstanda. Ita enim l. pro
dicitur, *latine uno verbo dici non potest,*
debita servitus, nec colimus (scil. Martyres.
Deum, Conf. Ejusdem l. i. de Trin. c. 6.
q. 6. in Gen. Hinc & Bell. sine dubio ut su-
SS. c. 12. §. 13. hanc distinctionem dicit, ad
SS. cultum, nec non ad tollendam vocum
genorum excogitasse: cæterum cum quilibet
voluerit, possit deprehendere, totum Be-
atum, ut partim nostris argumentis, sive
ecclesiæ Catholicæ, SS. cultui oppositis, n-
effugio, saltem in speciem Coelitum cultum
etiam ut cultus quidam religiosus, Divi-
nitate improbamus. Et cum jam §. 3. non
præsentem sic argumentor: *Quæcumq; voce*
de cultu Dei, quam hominum, ex illis nud-
um non discernitur: non quid ex eo int-
tum quoddam gladii genus, si dicat ho-
sem? Atqui voces Latria & Dulia sunt tal-
iter, tam de cultu Dei, quam hominum. E-
tas cultus Dei à cultu hominum non discerni-
te ita dividitur: Siquidem omnis legitime
positarum differentiarum ad totum, Ma-
dum versionem LXX, latria usurpatur. I-
vertit: servies inimico tuo. De Deo usurpa-
sariis, ut loca citare opus non sit. Cor-
1. Reg. 7. 3. Vulgatus, Et præparate corde
servite ipsi soli. Item v. 4. & ἰδὲς ὡσαν,
20. & Act. 20. 14. Plura vid. apud D. Gerb.
Bell. quando l. c. c. 14. §. 6. dicit, licere E-
vel alijs novam significationem imponere.
lante necessitate concedo: Licere postea
à Spiritu S. intentum sensum, nego, Qu-

Dei, adeo ut au-
Deo debitam, à
tu qui græcè Latria
propriè divinitati
locemus, nisi unum
t. 4. l. 5. c. 15. Et
linaret, l. 7. de B.
nificanter Dei, &
Scholam Theolo-
gentius in spicere
atum eo esse dire-
e confessione Ec-
ur: partim ut hoc
reddatur: partim
bilitur, eam me-
em sit dictum, in
n usurpantur, tam
Dei, à cultu homi-
significaverit, cer-
ium, alterum en-
minatim usurpan-
& dulia nudè posi-
g. Cultus non re-
e additionem op-
e creatura, secun-
θεύοςq; vulgatus
afitentibus adver-
s Dei exprimitur
ino, & θελέουσα
no soli. Conf. c. 12.
hil igitur proficit
vocabula invenire,
n defectu, postu-
ptum, aut etiam
cipitis homo cre-
der,

